

*Nadia Nsayi is politicologe en auteur van *Dochter van de dekolonisatie*. Zij verzorgt deze week dagelijks de zomercolumn.*

Juni 2010 stond in het teken van de vijftigste herdenking van de onafhankelijkheid van Congo. De algemene tv-berichtgeving in België werd vanuit een wit perspectief gebracht in een nostalgische nekoloniale sfeer. Het toppunt was de reeks over de terugkeer van Jef Geeraerts naar de Congolese regio Bumba waar hij in de jaren 1950 koloniaal ambtenaar was.

Ik luisterde toen vol afschuw naar zijn seksistische en racistische uitlatingen. Tegelijk stelde ik de stilte van opiniërend Vlaanderen vast. Als zwarte Vlaamse vrouw en als kleinkind van een grootvader uit Bumba had ik de moed willen vinden om de schaamteloze berichtgeving aan de kaak te stellen. Maar ik was nog niet klaar om in mijn pen te kruipen.

Tien jaar later voel ik me gesterkt door de huidige tijdsgeest. Na de moord op de zwarte Amerikaan George Floyd waait een dekoloniale wind over België. Die confronteert ons meer dan ooit met het pijnlijke koloniale verleden. De discussies over racisme, standbeelden en geschiedenisonderwijs wijzen op ongemakkelijke erfenissen. Het is dan ook geen verrassing dat Geeraerts Gangreen-boek uit de literaire canon verdwijnt.

In België groeit het besef dat ons land een groot gebied in Afrika heeft bezet. Dat witte mannen werden uitgestuurd om dorpen plat te branden en inwoners uit te buiten. Dat aan zwarte volkeren een racistisch ontwikkelingsmodel werd opgelegd omdat ze ondermensen waren. Ik zie de druk toenemen om het onrechtvaardige karakter van de kolonisatie onder ogen te zien. Het proces dat onze samenleving onderging en nog ondergaat om het geweld tegen Joden te erkennen, is ook nodig voor het geweld tegen Congolezen. Want naast de Joden-vervolging is de kolonisatie een andere schandvlek in België.

Geen enkele aangelegde weg, gebouwde school of uitgeroeide tropische ziekte kan de koloniale ideologie goedpraten. Eindelijk begint de hardnekkige propaganda over de Belgische 'modelkolonie' grote barsten te vertonen. Dit is de verdienste van nieuwe kritische stemmen, ook uit de zwarte gemeenschap. Zij corrigeren het officieel narratief over de kolonisatie en over figuren zoals Jef Geeraerts. Hij is niet enkel de 'grote' Vlaamse schrijver. Hij is eveneens de misselijkmakende oud-koloniaal. Toch volstaat het niet dat hij van zijn literaire voetstuk valt.

De dekoloniale wind waait best ook over de campus Middelheim van de Universiteit Antwerpen. Dat gebouw was veertig jaar de Koloniale Hogeschool waar Geeraerts en andere jonge witte mannen een eliteopleiding als koloniaal ambtenaar kregen. Hoe gaat de universiteit om met dat ongemakkelijke verleden?

Julie Cafmeyer en Mark Coenen zijn er terug vanaf 31 augustus

NADIA NSAYI

Copyright © 2020 De Persgroep Publishing. Alle rechten voorbehouden